

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

18. června 2020*

„Řízení o předběžné otázce – Ochrana spotřebitelů – Uvádění finančních služeb na trh na dálku – Směrnice 2002/65/ES – Článek 1 – Působnost – Smlouvy o finančních službách obsahující první dohodu o službě, za níž následují postupné operace – Použití směrnice 2002/65/ES pouze na první dohodu – Článek 2 písm. a) – Pojem ‚smlouva o finančních službách‘ – Dodatek ke smlouvě o úvěru, kterým se mění původně stanovené úrokové sazby“

Ve věci C-639/18,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Landgericht Kiel (zemský soud v Kielu, Německo) ze dne 7. září 2018, došlým Soudnímu dvoru dne 12. října 2018, v řízení

KH

proti

Sparkasse Südholstein,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení J.-C. Bonichot, předseda senátu, R. Silva de Lapuerta, místopředsedkyně Soudního dvora, M. Safjan (zpravodaj), L. Bay Larsen a C. Toader, soudci,

generální advokátka: E. Sharpston,

vedoucí soudní kanceláře: D. Dittert, vedoucí oddělení,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 4. září 2019,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za KH par C. Rugenem, Rechtsanwalt,
- za Sparkasse Südholstein F. van Alenem, Rechtsanwalt,
- za německou vládu J. Möllerem, M. Hellmannem, E. Lankenauem a T. Henzem, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi B.-R. Killmannem a C. Valero, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 12. března 2020,

* Jednací jazyk: němčina.

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 2 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/65/ES ze dne 23. září 2002 o uvádění finančních služeb pro spotřebitele na trh na dálku a o změně směrnice Rady 90/619/EHS a směrnic 97/7/ES a 98/27/ES (Úř. věst. 2002, L 271, s. 16; Zvl. vyd. 06/04, s. 321).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi KH a společností Sparkasse Südholstein ve věci práva KH na odstoupení od smlouvy, pokud jde o dodatky ke smlouvám o úvěru, kterými se mění původně stanovené úrokové sazby.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Body 1, 3, 13, a 16 až 18 odůvodnění směrnice 2002/65 uvádí:
 - „(1) V souvislosti s dosahováním cílů jednotného trhu je důležité přijmout opatření určená k postupné konsolidaci tohoto trhu a tato opatření musí dále přispívat k dosahování vysoké úrovně ochrany spotřebitele v souladu s články 95 a 153 [ES].
 - [...]
 - (3) [...] Aby byla chráněna svoboda volby, která je základním právem spotřebitele, je nutná vysoká míra ochrany spotřebitele, aby se zvýšila důvěra spotřebitele v prodej na dálku.
 - [...]
 - (13) Touto směrnicí by měla být zaručena vysoká úroveň ochrany spotřebitele za účelem zajištění volného pohybu finančních služeb. Členské státy by v oblastech harmonizovaných touto směrnicí neměly smět přijímat jiná ustanovení, než která stanoví tato směrnice, ledaže je v této směrnici výslovně uvedeno jinak.
 - [...]
 - (16) Jediná smlouva zahrnující postupné operace nebo samostatné operace stejné povahy rozložené v čase může v různých členských státech právně upravena rozdílným způsobem, je však důležité, aby se tato směrnice uplatňovala ve všech členských státech stejným způsobem. Za tímto účelem je třeba mít za to, že se tato směrnice vztahuje na první z postupných operací nebo samostatných operací stejné povahy rozložených v čase, které mohou být považovány za celek, bez ohledu na to, zda se na tuto operaci nebo sérii operací vztahuje jediná smlouva nebo několik smluv, jež na sebe v čase navazují.
 - (17) Za příklad ‚první dohody o službě‘ může být považováno otevření bankovního účtu, získání kreditní karty nebo uzavření smlouvy na správu portfolia a za příklad ‚operací‘ může být považováno uložení finančních prostředků na bankovní účet nebo vyzvednutí finančních prostředků z bankovního účtu, platba kreditní kartou nebo transakce prováděné v rámci smlouvy o správě portfolia. Doplnění nových prvků do první dohody o službě, jako je možnost používat elektronický platební nástroj ve spojení se stávajícím bankovním účtem, nepředstavuje ‚operací‘,

ale doplňkovou smlouvu, na níž se vztahuje tato směrnice. Předplacení nových jednotek stejného fondu kolektivního investování se považuje za jednu ze „operací stejné povahy, jež na sebe v čase navazují“.

(18) Tato směrnice tím, že zahrnuje do své působnosti systém poskytování služeb organizovaný poskytovatelem finančních služeb, usiluje o vyloučení ze své oblasti působnosti služeb poskytovaných zcela příležitostně a mimo obchodní strukturu specializovanou na uzavírání smluv na dálku.“

4 Článek 1 této směrnice, nadepsaný „Předmět a oblast působnosti“, stanoví:

„1. Předmětem této směrnice je harmonizace právních a správních předpisů členských států pro uvádění finančních služeb pro spotřebitele na trh na dálku.

2. V případě smluv o finančních službách obsahujících první dohodu o službě, za níž následují postupné operace nebo série samostatných operací stejné povahy, jež na sebe v čase navazují, se tato směrnice vztahuje jen na první dohodu.

Neexistuje-li žádná první dohoda o službě, ale mezi stejnými smluvními stranami jsou prováděny postupné operace nebo samostatné operace stejné povahy, jež na sebe v čase navazují, použijí se články 3 a 4 jenom na první operaci. Pokud však po dobu delší než jeden rok nebyla provedena žádná operace stejné povahy, další operace se považuje za první v nové sérii operací, a v důsledku toho se použijí články 3 a 4.“

5 Článek 2 uvedené směrnice, nadepsaný „Definice“, stanoví:

„Pro účely této směrnice se

a) ‚smlouvou uzavřenou na dálku‘ rozumí jakákoli smlouva o finančních službách uzavřená mezi poskytovatelem a spotřebitelem v rámci systému odbytu na dálku nebo poskytování služeb na dálku provozovaného poskytovatelem, který pro účely této smlouvy používá výhradně jeden nebo více prostředků dálkové komunikace až do okamžiku, v němž je smlouva uzavřena, a včetně tohoto okamžiku;

b) ‚finanční službou‘ rozumí jakákoli služba bankovní, úvěrové, pojistné, osobní důchodové, investiční nebo platební povahy;

c) ‚poskytovatelem‘ rozumí jakákoli fyzická nebo právnická osoba, veřejnoprávní nebo soukromá, která je v rámci své obchodní nebo profesní činnosti smluvním poskytovatelem služeb na základě smluv uzavřených na dálku;

d) ‚spotřebitelem‘ rozumí jakákoli fyzická osoba, která ve smlouvách uzavřených na dálku jedná pro účely ležící mimo její obchodní, podnikatelské nebo profesní zaměření;

[...]“

6 Článek 3 téže směrnice, nadepsaný „Informace poskytované spotřebiteli před uzavřením smlouvy na dálku“, zní následovně:

„1. Než je spotřebitel zavázán jakoukoli smlouvou uzavřenou na dálku nebo nabídkou, jsou mu s náležitým předstihem poskytnuty tyto informace ohledně:

[...]

3) smlouvy uzavřené na dálku

- a) existence nebo neexistence práva na odstoupení od smlouvy podle článku 6 a existuje-li právo na odstoupení, doba jeho trvání a podmínky pro jeho uplatnění, včetně informace o částce, jejíž zaplacení může být na spotřebiteli požadováno na základě čl. 7 odst. 1, jakož i důsledky neuplatnění tohoto práva;

[...]

2. Informace uvedené v odstavci 1, jejichž obchodní účel musí být jednoznačně rozpoznatelný, se poskytují jasným a srozumitelným způsobem vhodným pro použité prostředky dálkové komunikace, s náležitým ohledem zejména na zásadu dobré víry v obchodních transakcích a zásadu ochrany osob, které se podle právních předpisů členských států považují za nezpůsobilé k právním úkonům, například nezletilých.

[...]“

7 Článek 6 směrnice 2002/65, nadepsaný „Právo na odstoupení od smlouvy“, uvádí:

„1. Členské státy zajistí, aby měl spotřebitel lhůtu 14 kalendářních dnů na odstoupení od smlouvy bez smluvní pokuty a bez uvedení důvodu. [...]

Lhůta pro odstoupení od smlouvy začíná běžet

- buď dnem uzavření smlouvy na dálku, vyjma uvedeného životního pojištění, kdy lhůta začíná okamžikem, v němž je spotřebitel informován, že byla uzavřena smlouva na dálku,
- nebo dnem, k němuž spotřebitel obdrží smluvní podmínky a informace v souladu s čl. 5 odst. 1 nebo 2, je-li tento den pozdější než den uvedený v první odrážce.

[...]

3. Členské státy mohou stanovit, že se právo na odstoupení nevztahuje na

- a) jakýkoli úvěr zamýšlený především za účelem získání nebo ponechání si práva vlastnictví k pozemku nebo ke stávající nebo projektované stavbě nebo za účelem opravy nebo zhodnocení stavby, nebo
- b) jakýkoli úvěr zajištěný hypotékou nebo nemovitým majetkem nebo právem souvisejícím s nemovitým majetkem [...]

[...]“

Německé právo

8 Ustanovení § 312b odst. 1 Bürgerliches Gesetzbuch (občanský zákoník), ve znění účinném v době rozhodné z hlediska skutkového stavu v původním řízení (dále jen „BGB“), zní takto:

„Smlouvy uzavřené na dálku jsou smlouvy o dodávce zboží nebo poskytnutí služeb, včetně finančních služeb, které se uzavírají mezi podnikatelem a spotřebitelem výhradně za použití prostředků dálkové komunikace, pokud k uzavření smlouvy dojde v rámci organizovaného systému odbytu nebo poskytování služeb na dálku. Finanční službou ve smyslu první věty se rozumí služby bankovní, úvěrové, pojistné, osobní důchodové, investiční nebo platební povahy.“

- 9 Ustanovení § 312d BGB přiznává spotřebiteli, který uzavřel smlouvu na dálku, právo odstoupit od smlouvy a v podstatě upřesňuje, že lhůta pro odstoupení od smlouvy nepočíná běžet před splněním příslušných informačních povinností, a v případě poskytování služeb, přede dnem uzavření smlouvy.
- 10 Podle § 495 odst. 1 BGB:
- „Příjemce úvěru má v případě smlouvy o spotřebitelském úvěru právo na odstoupení [...].“
- 11 Obsah § 312b a § 312d BGB byl změněn Gesetz zur Umsetzung der Verbraucherrechtlicherichtlinie und zur Änderung des Gesetzes zur Regelung der Wohnungsvermittlung (zákon, kterým se provádí směrnice o právech spotřebitelů a o změně zákona pro regulaci realitních kanceláří) ze dne 20. září 2013 (BGBl. 2013 I, s. 3642). Ustanovení § 229 odst. 32 Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch (zákon zavádějící občanský zákoník) nicméně stanoví, že takto provedené změny BGB nejsou relevantní pro smlouvy uzavřené před 13. červnem 2014. Z uvedeného § 229 odst. 32 kromě toho vyplývá, že právo spotřebitele odstoupit od smlouvy nezaniká v případě smluv o finančních službách, dokud spotřebitel v souvislosti se smlouvou uzavřenou na dálku před 13. červnem 2014, nebyl poučen o svém právu odstoupit od smlouvy nebo nebyl poučen v souladu se zákonnými požadavky platnými v době uzavření smlouvy.
- 12 Ustanovení § 495 BGB, ve znění použitelném od 1. srpna 2002 do 12. června 2014, v odstavci 1 stanoví:
- „Příjemce úvěru má v případě smlouvy o spotřebitelském úvěru právo na odstoupení od smlouvy v souladu s § 355.“
- 13 Ustanovení § 355 BGB ve znění použitelném v době rozhodné z hlediska skutkového stavu v původním řízení v odstavci 3 stanovilo:
- „Právo na odstoupení od smlouvy zaniká nejpozději šest měsíců od jejího uzavření. Při dodání zboží tato lhůta nezačíná plynout před dnem doručení zboží jeho příjemci. Odchylně od první věty právo na odstoupení nezaniká, pokud spotřebitel nebyl o svém právu na odstoupení řádně poučen, u smluv o finančních službách uzavřených na dálku ani tehdy, pokud podnikatel řádně nesplnil své oznamovací povinnosti podle § 312c odst. 2 bodu 1.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 14 Dne 1. července 1994, 17. července 1994 a 4. listopadu 1999, bankovní instituce, právní předchůdkyně Sparkasse Südholstein, uzavřela tři smlouvy o úvěru s KH. První smlouva ve výši 114 000 německých marek (DEM) (přibližně 57 000 eur) a s úrokovou sazbou ve výši 6,95 % se týkala financování pořízení nemovitosti a byla zajištěna formou věcných práv k nemovitostem. Druhá smlouva ve výši 112 000 DEM (přibližně 56 000 eur) a s úrokovou sazbou ve výši 5,7 % se týkala rovněž financování pořízení nemovitosti a byla zajištěna formou věcných práv k nemovitostem. Třetí smlouva ve výši 30 000 DEM (přibližně 15 000 eur) a s úrokovou sazbou ve výši 6,6 % se týkala financování spotřebního zboží.
- 15 Smluvní ujednání obsažená v těchto smlouvách stanovila, že každá smluvní strana má právo požadovat po určité lhůtě úpravu původně dohodnuté úrokové sazby, a pokud nedojde k dohodě, může instituce poskytující úvěr stanovit variabilní úrokovou sazbu srovnatelnou s úrokovou sazbou používanou na úvěry tohoto typu.
- 16 V souladu s těmito ustanoveními smluvní strany uzavřely v letech 2008 až 2010 dodatky ke třem smlouvám, které se týkaly stanovení nových ročních úrokových sazeb, a to výhradně s použitím prostředků dálkové komunikace. Při uzavření těchto dodatků společnost Sparkasse Südholstein neinformovala KH o tom, že má právo odstoupit od smlouvy.

- 17 Prohlášením ze dne 2. září 2015, které společnost Sparkasse Südholstein obdržela dne 8. září 2015, jí KH informoval, že zamýšlí odstoupit od dodatků. Poté, co zdůraznil, že každý z těchto dodatků představuje smlouvu uzavřenou na dálku, uvedl, že jelikož nebyl poučen o svém právu odstoupit od smlouvy, má ještě možnost odstoupit od smlouvy podle § 495 odst. 1 BGB nebo podpůrně podle § 312 odst. 1 BGB.
- 18 KH podal žalobu k Landgericht Kiel (zemský soud v Kielu, Německo), kterou se domáhal, aby bylo určeno, že odstoupení od dodatků ke druhé a třetí smlouvě mělo za následek zánik jakékoli dohody smluvních stran ohledně úrokových sazeb dohodnutých v těchto dodatcích, a aby bylo společnosti Sparkasse Südholstein uloženo, aby mu vrátila úroky a jistiny uhrazené od uzavření dodatků, jakož i uhrazené poplatky za vedení účtu a zaplatila mu náhradu škody.
- 19 Společnost Sparkasse Südholstein navrhla zamítnutí žaloby, přičemž zpochybnila existenci práva KH odstoupit od dodatků. Podle bankovní instituce totiž kromě toho, že původní smlouvy nebyly uzavřeny s použitím prostředků dálkové komunikace, nemohly být dodatky, které se netýkaly jiných finančních služeb, předmětem samostatného odstoupení. Podpůrně, pokud by odstoupení od dodatků provedené KH bylo platné, jeho jediným důsledkem by bylo zrušení dodatků, a nikoli původních smluv, a tyto by zůstaly s navýšením o variabilní úrokové sazby v souladu se smluvními ujednáními.
- 20 Předkládající soud uvádí, že výsledek sporu v původním řízení závisí na otázkách, zda je třeba mít za to, že dodatky byly zaprvé uzavřeny v rámci systému poskytování služeb na dálku organizovaného poskytovatelem ve smyslu čl. 2 písm. a) směrnice 2002/65 a zadruhé že spadají pod pojem „smlouvy o finančních službách“ uvedený v témže ustanovení. Předkládající soud zejména zdůrazňuje, že odpověď na tuto druhou otázku je nezbytná k tomu, aby bylo možné případně použít na spor v původním řízení § 312b odst. 1, jakož i § 312d odst. 1 a 2 BGB, a dodává, že podle vůle německého zákonodárce musí být pojem „smlouvy o poskytování služeb včetně finančních služeb“ uvedený v § 312b odst. 1 první větě BGB vykládán v souladu se směrnicí 2002/65.
- 21 Za těchto podmínek se Landgericht Kiel (zemský soud v Kielu) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

- „1) Představuje v případě, kdy banka se sítí poboček uzavírá smlouvy o úvěru, které souvisejí s financováním pořízení nemovitostí a jsou zajištěny věcnými právy k nemovitostem, jen ve svých obchodních prostorách, avšak v rámci stávajících smluvních vztahů zčásti uzavírá dodatky k již uzavřeným smlouvám o úvěru za výhradního použití prostředků dálkové komunikace, smluvní ujednání, kterým je stávající smlouva o úvěru změněna výlučně stran výše sjednané úrokové sazby (dodatek o stanovení úrokové sazby na další období), smlouvu ‚uzavřenou [...] v rámci systému odbytu na dálku nebo poskytování služeb na dálku provozovaného poskytovatelem‘ ve smyslu čl. 2 písm. a) směrnice [2002/65]?”
- 2) Jedná se v případě, že dojde ke změně stávající smlouvy o úvěru, která se týká výlučně sjednané úrokové sazby (dodatek o stanovení úrokové sazby na další období), aniž je prodloužena doba, na kterou byl úvěr poskytnut, nebo změněna jeho výše, o ‚smlouvu o finančních službách‘ ve smyslu čl. 2 písm. a) směrnice 2002/65?“

K předběžným otázkám

K druhé otázce

- 22 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu, kterou je třeba se zabývat na prvním místě, je, zda čl. 2 písm. a) směrnice 2002/65 musí být vykládán v tom smyslu, že dodatek ke smlouvě o úvěru spadá pod pojem „smlouva o finančních službách“ ve smyslu tohoto ustanovení, pokud se v dodatku mění pouze

původně dohodnutá úroková sazba bez prodloužení doby trvání uvedeného úvěru či změny jeho výše, a pokud původní ujednání smlouvy o úvěru stanovila uzavření takového dodatku, nebo pokud k němu nedojde, použití variabilní úrokové sazby.

- 23 Úvodem je třeba uvést, jak uvedla generální advokátka v bodě 45 svého stanoviska, že směrnice 2002/65 má v zásadě za cíl úplnou harmonizaci aspektů, které upravuje, a její znění musí být tedy vykládáno jednotně ve všech členských státech (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 11. září 2019, Romano, C-143/18, EU:C:2019:701, body 34 a 55).
- 24 Podle ustálené judikatury Soudního dvora jak z požadavků jednotného použití unijního práva, tak ze zásady rovnosti vyplývá, že ustanovení unijního práva, které výslovně neodkazuje na právo členských států za účelem vymezení svého smyslu a dosahu, musí být zpravidla vykládáno autonomním a jednotným způsobem v celé Evropské unii, přičemž tento výklad je třeba nalézt nejen s přihlédnutím k jeho znění, ale i ke kontextu tohoto ustanovení a k cíli sledovanému dotčenou právní úpravou (rozsudek ze dne 23. května 2019, WB, C-658/17, EU:C:2019:444, bod 50 a citovaná judikatura).
- 25 Pokud jde o znění pojmu „smlouva o finančních službách“, který je uveden v čl. 2 písm. a) směrnice 2002/65, je třeba poznamenat, že v něm uvedený odkaz na „finanční služby“ představuje rozlišovací znak tohoto pojmu, pokud jde o určení konkrétní kategorie smluv.
- 26 Článek 2 písm. b) této směrnice definuje pojem „finanční služba“ tak, že se jím rozumí jakákoli služba bankovní, úvěrové, pojistné, osobní důchodové, investiční nebo platební povahy.
- 27 Pokud jde konkrétně o úvěrovou smlouvu, Soudní dvůr již měl příležitost upřesnit, že charakteristickým závazkem v rámci smlouvy o úvěru je samotné poskytnutí peněžních prostředků, zatímco závazek úvěrovaného vrátit tyto peněžní prostředky je pouze důsledkem poskytnutí služby úvěrujícím (rozsudek ze dne 15. června 2017, Kareda, C-249/16, EU:C:2017:472, bod 41).
- 28 Pokud jde dále o kontext, do něhož spadá čl. 2 písm. a) směrnice 2002/65, je třeba poznamenat, jak správně uvádějí jak předkládající soud, tak generální advokátka v bodě 41 svého stanoviska, že se v případě smluv o finančních službách obsahujících „první dohodu o službě“, za níž následují další operace, ustanovení této směrnice v souladu s jejím čl. 1 odst. 2 prvním pododstavcem vztahují jen na první dohodu o službě. Bod 17 druhá věta odůvodnění uvedené směrnice v tomto ohledu upřesňuje, že doplnění nových prvků do první dohody o službě, nepředstavuje „operaci“, ale doplňkovou dohodu, na niž se vztahuje táž směrnice.
- 29 S ohledem na příklady operací uvedené v tomto bodě 17 odůvodnění je přitom třeba mít za to, že stanovení nové úrokové sazby dodatkem na základě použití ustanovení o novém vyjednávání, které již bylo obsaženo v původní smlouvě a které ukládá použít subsidiární ustanovení zavádějící variabilní úrokovou sazbu, nelze-li dosáhnout dohody, nepředstavuje ani operaci ve smyslu čl. 1 odst. 2 prvního pododstavce směrnice 2002/65 ani doplnění prvků k první dohodě.
- 30 Z doslovného i systematického výkladu čl. 2 písm. a) směrnice 2002/65 tedy vyplývá, že „smlouva o finančních službách“ musí být považována za smlouvu upravující poskytování takových služeb. Tato podmínka však není splněna v případě, kdy – jako je tomu ve věci v původním řízení – je cílem dotčeného dodatku pouze upravit úrokovou sazbu dlužnou jako protihodnotu za již dohodnutou službu.
- 31 Tento výklad je potvrzen analýzou dalších ustanovení směrnice 2002/65, z nichž vyplývá, že se tato směrnice v zásadě vztahuje na dohody, které se týkají charakteristického závazku poskytovatele. Článek 3 uvedené směrnice tak stanoví, že spotřebitel musí být zejména plně informován o totožnosti poskytovatele nebo hlavních znacích finanční služby včetně existence či neexistence práva odstoupit od smlouvy. V případě dodatku týkajícího se pouze úrokové sazby by přitom nové informování spotřebitele o těchto znacích postrádalo význam.

- 32 Pokud jde konečně o účel směrnice 2002/65, je třeba konstatovat, že podle bodů 3 a 13 jejího odůvodnění je jejím cílem zajistit vysokou míru ochrany spotřebitelů, aby se zvýšila jejich důvěra v prodej na dálku a zajistil volný pohyb finančních služeb.
- 33 Takový cíl však nutně nevyžaduje, aby v případě, kdy podle původního ustanovení úvěrové smlouvy dodatek k této smlouvě stanovil novou úrokovou sazbu, musel být tento dodatek kvalifikován jako nová smlouva o finančních službách.
- 34 S ohledem na výše uvedené je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že čl. 2 písm. a) směrnice 2002/65 musí být vykládán v tom smyslu, že dodatek ke smlouvě o úvěru nespadá pod pojem „smlouva o finančních službách“ ve smyslu tohoto ustanovení, pokud se v dodatku mění pouze původně dohodnutá úroková sazba bez prodloužení doby trvání úvěru či změny jeho výše a pokud původní ujednání smlouvy o úvěru stanovila uzavření takového dodatku, nebo nedojde-li k němu, použití variabilní úrokové sazby.

K první otázce

- 35 S ohledem na odpověď na druhou otázku není namístě na první otázku odpovídat.

K nákladům řízení

- 36 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastnice původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

Článek 2 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/65/ES ze dne 23. září 2002 o uvádění finančních služeb pro spotřebitele na trh na dálku a o změně směrnice Rady 90/619/EHS a směrnic 97/7/ES a 98/27/ES musí být vykládán v tom smyslu, že dodatek ke smlouvě o úvěru nespadá pod pojem „smlouva o finančních službách“ ve smyslu tohoto ustanovení, pokud se v dodatku mění pouze původně dohodnutá úroková sazba bez prodloužení doby trvání úvěru či změny jeho výše a pokud původní ujednání smlouvy o úvěru stanovila uzavření takového dodatku, nebo nedojde-li k němu, použití variabilní úrokové sazby.

Podpisy.